

GAZET'A TRANSILVANIEI.

Gazet'a esse de 2 ori: Mercurea si Sambet'a Fóiea una data pe seputemana, — Pretiulu: pe 1 anu 10 fr. v. a. Pentru tieri esterne 15 f. pe unu anu séu 45 doidieceri, or 3 galbini si 3 doidieceri mon. sunatória. Se prenumera la poste c. r., si pe la DD. corespondenti. — Pentru serie ad. de 10 vorbe mari séu mici inserate se ceru 8 cr. Tacs'a timbrală e 30 cr. de fiacare publicare. Fară depunerea acestui pretiu inainte nu se voru mai primi publicari.

Nr. 70.

Brasiovu, 6. Septembre 1861.

Anulu XXIV.

Oláh séu Román?

(Urmare din Nr. tr.)

Se scurtamu discursulu nostru cu D. Lukácsfi, mai virtosu ca neavendu eu onóre de a'lui cunóscere din persóna, imi vine se dan cu socotéla, judecandu dupa nume, ca dumnealui aru si armeanu, eara nu unguru.

In totu casulu, vediendu noi ca criticulu nostru are o pasiune de a dascali cate unu poporu intregu, none ne vine a'i aruncá innainte spre deslegare inca si urmatórele probleme de numiri nationale:

Ungurii se numesc pe sene Magyar, nemtii le dicu Ungar, Hungar, Unger si apoi in bataia de jocu Hunger (fóme).

Rusiloru nu le place se le dici muscalu, moscov, muska, ci se tienu de numirea rusu, eara muscalu este astazi la ei sinonimu cu mojicu (moxikó).

Nemtii se numesc pe sene numai Deutsch séu Teutsch, ungurii le dicu Német si in bataia de jocu nem-et (n'a mancatu), slavii Nemetz, de unde noi neamtiu, frantiosii allemagne, italianii tedesco.

Polonulu e cunoscutu sub numirile de Polonus, Pole, Lech, Lengyel.

Serbulu Szerbu, Rátz, Serbe, Servianu.

Boemulu Cseh, Czech, Böhme.

Frantiosii nu se mai numesc galli, si nici ca li se mai cuvinte aceasta numire.

Italianii nu se numesc pe sene Wälschen, cum le mai dicu nemtii oricatu se mania pe densii (der verfluchte Wälsche, pe care italianaulu lio intórce cu — maledetto tedesco).

Grecii carii mai tardiu dupa apunerea imperiului romanu apusénu apucasera a se numi Romaios (Romanu) si asurpasera acelu nume pana catra 1830, acum nu voru a se numi decatul Elii (Helleni).

Turciu pana eri, alalta eri numia pe tóte popórale europene totu numai Frenkis (dela frantiosu), eara Europa iutreaga Frenkistan. Sci. sci.

Poftimur pe Dn. Lukácsfi că se ne spuna cum vrea densulu că se se numeasca pe sene tóte acestea popóra si natiuni, asia cum siau datu ele insele siesi numele, séu precum le numescu altii?

Eata atata e totu.

Deci se nu silésca nici pe romani a se numi pe sene altumintre decum s'a numitu din seculi, se numescu si astazi; eara Dvóstra dice-tile cum ve va placé, cum ve sufere organulu vorbirii si cum velasa similiu din launtru; eara istori'a, de care criticului desu numitu ei pasa prea multu, că mai tardin se nu mai afle nicairi pe oláhok si se nu mai scie de unde au resárítu „romani“ in tierile acestea, isi va pastrá fara indoiéla fantanile s'aie, intre care aprobatatele, compilatate si archivele guberniiloru pe semne ca totudeauna voru ocupá loculu antaiu?

Oláh séu román, intrebarea intrebariloru este aici: ne va fiore si noue ertatu, că incă de aci 'nainte se ne potemu scrie istori'a si se mergemu inainte cu spiritulu seculului si cu popórele in adeveru luminate, séu că, si că oláh si că román vomu fi condamnat a portá totu numai slepulu altor'a si a figurá in istori'a patriei totu numai sub nume strainu.

Fabul'a ce Dn. Lukácsfi o ia in bani buni, ca oficiolatulu romanescu din Fagarasiu aru si pedepsitu pe unu unguru anume Mizzi Ferencz cu inchisóre, pentruca cesta aru si disu unui romanu oláh, nu merita a perde nici unu cuventu asupra ei, nici a strigá in gur'a mare, ca romanii aru si netoleranti si ca learu si rusine de numit'ra oláh. Nu'i pasa romanului de acést'a, ci ei pasa ca la oláh totudeauna se adaogea cate unu altu epitetu dedicatu, de es. büdös (puturos), tolvaj (talhariu, hotiu), akaszsfára való (de spandiuratu), precum si la sasi stinkender Walach, Galgenvogel von einem Walach, walachischer Dieb, Rauber etc. Intocma casulu acest'a obveni si la Mizzi Ferecz din Fagarasiu, care apoi trebueia se sia pedepsitu pentru vatamarea de onóre, eara nu pentru numit'ra de oláh.

Frantiosulu este celu mai mandru de nationalitatea s'a; poftimur ince di odata unui frantiosu: te tolvojfranczia, apoi vedi ce vei pati cu densulu.

Dn. Lukácsfi cere dela noi o cultura mai mare morală si spirituală. Déca cineva intielege prin aceast'a cultur'a in sciintie, apoi o do-

rimu si noi din totu susfetulu; eara déca cumva este vorba de cultur'a inimei si a simtiemintelor, apoi aceast'a nu o schimbamu cu nici unu poporu din Transilvania, nu cu magiarulu, atatu mai puçinu cu secuiulu si — ve juram ca nici cu sasulu.

G. Baritiu.

Din protocolulu siedintelor universitatii din Sibiu in anulu 1861.

(Urmare din Nro 61.)

VII. Siedinti'a din 6. Iuliu 1861.*

Autenticanduse ante protocolulu (din 6. Iuliu) decide universitatea prin majoritate, că sa se cetésca si voturile separate ale deputatilor din Sebesiu, de si s'au observatu din mai multe parti, ca estea nu s'ară tiené de protocolulu de 6. si de acela de 5. Iuliu, care o data e autenticat, si ca unulu dintre domnii deputati si anume c. r. adjunctu de pretura Popu nu e de față — — —

Se citesc dara d'intai votulu separatu alu deputatilor din Sebesiu cu privire la § 16 alu ordinei interne cum urmează:

Dupa ce in ordinea interna, in contra protestului ridicat din partea deputatilor romani s'au iutreibuintiatu numirea de „Sachsenland“ si prin majoritatea voturilor s'au recunoscutu acesta unumire, atatu in diplom'a din 20. Oct. 1860 catu si in pateut'a din 31. Martie 1961, si in legile facute via constitutionala dinainte de 1848 intemeiéta, — ne luam voia — fara de a cugeta la vatamarea drepturilor natiunei sasesci — a ne da votulu nostru separatu intemeiétu pe egal'a indrepattare intr'acolo:

Ca nomenclatur'a de „Sachsenland“ nu e in nici una lege a patrei intemeiéta, ci una gacitura noua, care se impotriesce en tóte legile constitutionale ale Transilvaniei numinduse asié: „Fundulu regiu.“ Transilvania e dupa legile fundamentale una provincia cu totulu independinta, si nu cuprinde in sene alte Provincii sau Tieri. Transilvania a fost inainte de 1848 impartita in 3 teritorie (alu magiarilor, secuilor si alu sasilor.) Fiesce care teritoriu si au avutu legile s'ale municipale — tóte 3 teritorie la olalta au avutu diet'a loru. Acésta dieta a Transilvaniei au adusu si delaturatü legi pentru tóte 3 teritorie — si estea suntu legile fundamentale.

In estea legi fundamentale ale Transilvaniei nu se afla nici de catunumirea de „Sachsenland“; se pote mai gasi numirea de „Fundulu regiu“ universitatea natiunei sasesci „Szászság“ dupa cum ne aréta lamuritu statut. Lib. I. § 1. Tit. IX. § 1. 6. 8. Aprob. Const. pars III. Tit. 80. art. 3. pars V. Edict. 80. Comp. const. pars III. Tit. XIII. Art. 2. 3 pars. IV. Tit. IV. art. I. Tit. XVI. art. 2. Diaet. art. de annis 1753. 54. 55. art. 4. Confer. Leop. Diplom. de anno 1791 punct. 3. 5. 6. 8. 9. 18. Diaet. art. de anno 1791. 13. 19. — Asia dara au gresit uiversitatea intrebuintiendu numirea de Sachsenland in ordinea interna, si va gresi si pentru venitoriu, daca se va mai servi cu numirea „Sachsenland“ prin acésta se pote inca chiaru si autonomia Transilvaniei pericleta — — Remanemu dara pe lunga repetitele de claratiuni ale nóstre „cumca, unde trebue, sa se intrebuintiedie numirea legala de „Fundulu regiu“ s'au „intregulu teritoriu representatutu prin universitate“ era de locu n'u „Sachsenland.“

Acésta cu atatu mai vertosu amu potutu si o potemu pretinde, cu catu cu prilegiulu adresei s'au hotarit u unanimitate delaturarea numirei de Sachsenland, si cu catu nici in preinalt'a diploma din 20. Oct. 1860 ba nici chiaru in preinalt'a resolutiune din 31. Martie 1861 (vedi S. B. Nro 70) unde e vorba despre universitatea sasesci, nu vine acésta numire de Sachsenlandu cu nici una silaba inainte.

Sibiu in 6. Iuliu 1861.

Gregoriu Popu, m. p.

c. r. adj. de pretura in disp. Joanne Ohnitz m. p.

advocatu.

Finindu notariulu acestu votu separatu ei place domnului preside a observa că, candu cineva citédia spre argumentarea assertiunilor sale legi, atunci ar debui consideratu totu cuprinsulu legilor, éra nu numai cativa §§ favorabili; — dumnilui le aduce dara domnilor deputati din Sebesiu aminte, ca regele Poloniei si principale Transilvaniei Stefanu Báthori sanctionandu statutele sasesci, in acela documentu au semnificatu acestu teritoriu cu numirea „terra Saxonum“ — si

*) In asta sedintia sau inceputa insemnările stenografice — ab-sentii au fostu dep. Löw, Schuller si Popu.

candu nu s'aru mai afla intr'altu locu asta numire — ce cu privire la legile loru nu e de credintă — singuru din citatulu documentu inca aru fi rectificata.

Gull: Eu proiectezu se trecem la ordinea dilei, cu atatu mai vertosu, cu catu li s'a concesu deputatiloru din Sebesiu, că se'si faca observationile loru in privintia ordineli interne in form'a aceast'a.

Stebriiger (Bistriti'a) Eu intrebu numai, ca s'au luat responsurile noastre la observatiunile DD. Popu et Onitiu la protocolu?

Notariu Arz. Imi ieu voia a' ti observa, ca debatele nu se scriu
uici unadata in protocolu! — (Va urmá).

Белгарида, 17. Септ. 1861. Епи in 16. а д. к. съ фърм

черкаре de a uné domnii конгрегацієне маркаль къ юбації ла Ai8d8.

О інчекаре, калкълатъ къ твдтъ ствдів ші фіпецъ, че ұлсе

Четіторії ачесті зіваріз 'ші ворѣ адъче амінте, къ къть сете
ші къ кътѣ фокѣ се ляотѣ фрцелепіца ротанъ, in конференціи
прелімінарі din 25. Апріліе ші 26. Іслів а. к., пентрѣ френтглѣ
de алецере алѣ локтіорілорѣ постри таі фпти Фѣрѣ чепсѣ дѣпъ
апалоція побіліорѣ, таі тѣрзія къ впѣ чепсѣ de 3 ф. в. а. даре
дірептѣ, асеменеа ворѣ пѣтѣ ведѣ кіарѣ ші октѣтѣ фп Фоіа Nr
29 протестеле че ле дете ea in контра тенденціелорѣ аристокра-
тіче а ле францілорѣ таіарі din ачестѣ комітатѣ.

Акът дебе се тај афле ші се счі, къ дыпъче комітеле съ-
премъ къ ал сеи пъ ляръ піче дн koncidepъчne ачеле ляпте
парламентарі, зі протесте формалі, ші in kredinga длорѣ чеа фіптъ
ші зшіврікъ, къ пътai о тъпъ de ômeni ворѣ фрептъ ларгъ ші
латѣ de алецере, шісъ пеñdeствліці ші тэрбэръторі сеñ конспі-
ръторі, еарѣ попорвлѣ е бзпѣ, блъндѣ ші аскватъторіг, прекътъ
ші е in adeverer — дегершіпать а кітта ші а Іъса in конгре-
гаціонеа таркале пътai пре чеї mai nainte дндрептъциці, ші пре-
къте 2 denystau din фількаре сатѣ: ашиа ерї дн 16. към атѣ
zicѣ ера съ се діпъ ачеа конгрегаціоне констітюціональ, ші лібе-
раль din каре съ квргъ біпеле, ферічіреа ші дндествлареа аче-
стї комітатѣ.

Че зікв, нь пътма іера, къ с'а ші цінстві, даръ нь към а къ-
щетатѣ комітеле Ноганс къ ві сеї, Dómne фіресче нь, чи към а
врятѣ Dzez. Е de сцітѣ, къ комітату ві Белграпдвлістъ din 195
комісне сътешті пріпн вртаре къ in ачеса конгрегаціоне атътѣ de
допітъ афаръ de пътеросвлі пътерфъ алѣ челорѣ таі de шылтѣ in-
дрептъції, decnre карії къ дрептѣ къвълтѣ а обсерватѣ віл къпо-
оквѣтѣ: „Къ съ те фірѣска Dzez, съ нь ці ое стріче кълдіамінтеа
астѣзі in Вінчів, къ п'аре чіле ціо кось“ — афаръ зікв de пъ-
тервлі таістерілорѣ ші алѣ поїлілорѣ, ера се віл de 2 орі 195
de денгтаці din юбаці, зі треі сътє ші дрептѣ 90, ші ал фостѣ
40 пъпъ ла 50 de романі, нь пътмаі, дар' пеінглізтіорї ші
першінагії de юбаці авръ фріптеа ші неоменія нь пътмаі de а
нъ се пресента ла маркалѣ ші а нъ іпплені портпка чеа датъ
овъ amenінцаре de а пътти кътѣ 12 ф. в. а. de глобѣ, карії нь
се ворѣ дъче, дар' а тръміте Demпвлії комітѣ съпремтѣ, ші ре-
спептівілорѣ жъдеді черквалі, dela карії ал прімітѣ декретеле, ші
респппсбрі ші протесте дп скрісѣ, ші адикѣ дп ач ле вро 13
протесте — каре ле ворѣ къпъта таї тързів — къткъ еі —
юбаці пептрѣ ачеса нь се дѣкѣ ла маркалѣ ла Aiіdѣ, пептрѣ
къ, D. комітѣ нь а респектатѣ піче пътървлі лорѣ de 180,000
фацъ къ 20,000 перотълї, піче аввереа, каре отъ ка 53: 17 зі
53 пърдї de пътжптѣ ротъпескѣ фацъ къ 17 пърдї de пътжптѣ
блггрескѣ. — Нь а респектатѣ піче протестеле фпвълъторілорѣ
ші преоділорѣ лорѣ din 25 Пріерѣ ші 26 але лві Кзпторѣ пре-
карі юбації*) дї крѣдѣ късѣ inіма ші съфлєтвлі лорѣ, фпрѣ де карї
еі арѣ ажноце а фі тордї.

На респектатъ дипломата дипърътвасъ щи алте ординъ прѣдвалте.

А прокітматъ лецие din 48 — пре каре біеділ өшені пакшіле потѣ әлкінгі фъръ фбрчі, ші ціапъ, че ера pedikate да тотѣ капсылъ де сатѣ әп 48.

А днпродєсъ бътаіь тръпесакъ, дрептатеа алгпвлі чеа дн-
фюорѣтбріъ, пре каре леніе австріаче — о съферѣ пътai дн ка-
сврі рапі ші ла шербіторі.

Аѣ авѣтѣ таї ла зг҃рѣ юважї депѣтацї кврацівѣд съ зікъ дп кв҃рцилѣ лорѣ, къ еї шиаѣ нердѣтѣ фпкредереа тогъ дп D. комі-те, ші аз червтѣ дела дпълдатълѣ Лтпъратѣ впѣ алтѣ коміте съ-премѣтѣ, ші къ пъпѣ ну се ва дпдѣра сѣѣ Маюстатаеа Са дп. Лт-пъратѣ, сѣѣ dieta цѣрїа dionysie ші фаче чева дп прівінца ачес-тѣ комітатѣ, еї ну ворѣ а ла партѣ піче ла ачеаста піче ла ал-ть конгрегаціоне маркаль.

Din потрівъ протестъ до конгръ опі че ар лякра ші ар хотърж конгрегаціяne din 16. Фъръ de ei.

Аша конгрегаціянеа чеа атътъ de dopітъ съ fini ші фраці

mariapl kondemnajl de o acemenea пасівітате dioчілінатъ а іо-
вацілорѣ, дыпъ че съ декіярасе къ ар дебгі прінші ввітогътъї, се
рефлібрсерь опърідъ тотъ дп ачеа зи акасъ, пріміндѣ фъръ піч
о контразічере de комітетѣ алѣ комітатамъ о осімъ шаре — 500
— de ныне, че ле четі комітеле, ші пре каріл el нз ле къпоскъ.

A. C p8.

О п г а р i a. А ё ешітк інстрокуїшпна къпцъларіеі кътру компі-
сарії рециі дп прівінда позелорð реставрації de комітате, пе
зnde се ворð десфінда комітетеі лорð, каре не вітторіз ворð
копста din къте 70 пъпъ ла 240 тетбрій, din кари 200 орі 50
ворð фі din пытърлăх челорð къ контрівдішне май таре, кар і съ
ворð алеңе де тетбрій аі комітатылăх дапъ opdine, ұпченжндă
дела чеі къ контрівдішне май таре дп жосăл пъпъ кандă съ ва-
тапліни пытърлăх, еаръ 40. din 240. ворð фі репресентанцii ко-
тапелорð, сеі 20. зnde ворð фі комітете de 70. Невржндă чи-
пева а ұптра ұп комісішне, съ алеңе дп локві чедл че үртезъ
ұп opdine къ кътімеа чеа май таре de контрівдішне дапъ чеі
дінтү; пропріетаріи тарілші поть тръміте ші плепіпотенцii лорð.
Пенгрэ тетбріз de комітатă е отържть вжрста de 24. ані ші ло-
квіпца ұп комітатă, оғіншілік комітатепі ұпкъ аз воть ұп ad-
папще, каре ворð фі шабліче. Комітеле сеі комісарілăх рециі пote
пропшпе треі kandidatі ла алеңеріле оғіншілорð, еаръ не зпїи ұl
denszmetскі еі дапъ воінца котыпъ; сервіторіл ұпкъ съ ворð алеңе de
дапшиi; алеңереа съ фаче къ пыграйтатеа вотгрілорð; комітателе
ворð требзі съ deé тажпъ de ажъторіз ла скотерека контрівдішпес
ші ла дареа рекрещілорð. Дапъ фініреа органісъреі комітатылăх орі
къ с'а реңпен фостылăх комітеле орі съ ва denxmi алтадл ұп локві.

Капчеларівъ 8нгаріеі dimprezпъ къ Приматеі оѣ кіѣтатъ
таі тълте аѣкторітъді din царь, спре ә се консулта къ еле де-
спре вїторів. Екс. Са D. Епіскопъ romanъ алѣ Opadei M. B. Ва-
силій Erdeli дикъ фѣ кіѣтатъ ші пофітъши de министръ de статъ
кавалеръ de Штернлінгъ ші а ші сосітъ ғн Biena.

Літва ұпнъцътъре і ұп шкóле Ծлгаріеі с'а отържатъ
де кътръ о комісіне denзмітъ ad хокъ de гъбернълъ din Песта,
ка съ фіѣ ұп тóте шкóле үітпасіле к. ale Ծлгаріеі пътai чea ма-
гіаръ, ма чеea че с'а іnбоitъ ші скавпълъ епіскопескъ твпкъчепаz;
тотъші епіскопія ротапъ а Opadei тарі а Фъкътъ еочепцівpe, къ
авъндъ ротъпii пътai үпъ оінгіръ үітпасіz чеalъ de Беішш, аколо
се ретъпъ літба ротапъ de літба ұпнъцътъреi, аша, ка ші пеп-
търъ ұпнъцареа літбеi тагіаре съ се пропгпъ ұпкъ din пріма
класъ пеште обіекте ұп тагіара, ва се зікъ, къ дінтрe 48 үіт-
пасіi католіc (дінтрe карі 26 съптъ үітпасіi съпөріоре ші 22 тің-
ұп Ծлгарія) пътai 6 претindъ літба үертапъ ші үплъ чеа ро-
тапъ; анои n'ар требзі а се облега піme піci ма предареа үпоръ
стхдii in літба тагіаръ, чi ачеста съ'шio ресервeze шie ротъпii,
къ штіz ei de че літбі аз ліпсъ ші воръ ұпнъца ші үлгреште-
мал bine de өзпъ вói декътъ фъкъпдълісе сіль. Лінтрe 9077 үіт-
пасінотi in Ծлгарія се ағылъ 6082 тагіари, 1495 үертапі, 442
романі, 798 славачі, 230 рутені ші 30 серви.

Копгресъ ја џербескѣ варъші се ва копкіјта по прітъ-
варъ, ка съші алѣгъ водъ, каре се побрте гріжъ де губернатор ші
de трѣмітереа ја сенату ја имперіалъ; реџиментеле din Петрова-
padинъ ші Папчова држава ворѣ ја парте ја копгресъ. Черквадареа
преападъ ји каква ачеста а ешијдъ ји літва џербесокъ, дѣпъ кум-
скрие „Срб. Dn.“

Диета Кроатієї ділкъ тотѣ таї консултезъ ши декретезъ. 8пъ реокрітѣ рецеокѣ сосї да диетъ, прїн каре се авізезъ ачеста, къ Маист. Са пъ вреа а і се тръміте адресъ дела диетъ, чи пъ-маї о репреосептациї. О комісіїне алесъ de диетъ фъксе 8пъ проіектѣ de адресъ, каре апъра автопомія констітуїонеї кроатиче а да Deak реєннгндѣ орче алъ 8піре реалъ ши цинндѣ de чеа персоналъ. Диета ла десватере пъмільдѣ реокрітѣ ши се отърі а тръміте адресъ, каре токта акѣт се іса да десватере.

Лп каска літбеи de лпвъцтвръ лп цимн. din Zagrabia се
лпчінсєръ лпспре десватерї, din карї се пóте ведé, къ Кроадії
indentіfікъ літба церташъ къ абсолютствлј shi mai вреаг а лп-
тродвчє літба італьянъ фектѣ пе чеа шертаръ лп ціппасіх.

Престе т отъ. Ап какоа впіреі Прінчіпателорѣ с'а Фѣкѣтѣ
и Стамбълѣ о довоіре фіltre репресентантїї пітерілорѣ, ка еї
ка репресентантїї, Фѣръ а ппне, пптиле пітерї репресентантїї de
еї се свекріе сімілѣ актвлѣ впіреі — иль ва трї Прінчіпеле Къса.
Къса атъпърїи ера, къ регатвлѣ Італієі пеfiindѣ реквпосквѣ de
Ахсрія ші Рѣсія, репресентантвлѣ еї нѣ се реквпощтіа ка атаре,
дар'аша пе фінеле лгніе ачестеіа се ворѣ адвна еаръші спре ско-
плѣ ачеста. — О депптаціоне din Прінчіпата а терсѣ de а ком-
пліментатѣ пе імператвлѣ ші імперътёса Рѣсіеі дн Крішна (Іва-
дія op Лібадія зіче „Романвлѣ“) ші фѣ прітітѣ фортѣ біпе, ші
кіьматъ да тасъ. Din діскрѣ се штіе, къ депптьчпеа с'а ро-
гатѣ de Mai. Сале, ка съ д'е рошппілорѣ ші чесалалъ парте а
Бесарабіеі, ші д'екъ Рѣсія нѣ ппдеште окасівпеа а къчері одатъ
Прінчіпателе, анои о ва ші da, дгуѣ кът кредетѣ къ ва фі ші
апромісѣ. —

Търчия артéзъ инфрикошатъ ши тотъ тръшите тръпе кътъръ
Антіварі ши Херцеговіна, еаръ інозріченїї до аічі лѣ інвієръ пе
Кланка къ команда снпрешъ а лоръ.

Дн Рюоia демонстраціївіле съ Ізъескѣ ші гвардійцѣ а фестѣ
сілітѣ а пыне озб стареа шарціалъ таі тымте локалітъці din Цюлюпіа
ші Фінляндія, саръ націоналітъціле се ведѣ а фі недѣмпіріе пеп-
тръ а'ші ведѣ реалісаці пріпчішілъ лорѣ скрісѣ ші не флатѣра
лбі Наполеонѣ.

Бък зрешті. (Бршаре din Nr. тр.) Штіці біне Domпілоръ къмъкъ да поі релігія есте събітівать къ тотвъз; аци азітѣ ші четьтѣ ші Dz. desпре скандале публікате дп апвлѣ треквтѣ din доалялѣ тітроподію, аци възгъ къ тінерітія дпші вате жокѣ de сінітеле тайп*) ; веніці таі децаrtle ші ведеци, къ чеіе таі тълте бісеріч але къпітале дп джинеци ші дп сърбътогі съптѣ дешер-те съѣ черчетате пътai de глоѓе прѣстѣ ші de чершітори, пептре къ бітенілоръ de літере ші de чеваш рангъ требъе съ ле фіѣ р-шипе а терье да бісерікъ, къндѣ din противъ да бъръдіе totvdeа-зпа есте пінлѣ. Еаръ крещінії поштрії пътai de фріка шѣскалі-лоръ, къндѣ дп adзче Dzeѣ да поі, таі терьгъ да съпга бісерікъ Фачеци біне ші терьеци не да оате ка съ ведеци къ тотѣ ашеа есте, църапії дпкъ аѣ пъръсітѣ таре бісеріка. Еатъ прічиніе, пеп-тре каре Dn. Xeliade ші товъръшіе а хотържтѣ a icroni din церъ пе тодї звіації ші папісташії, ка інстрѣтенте але Папі ші але Австріеї. Даръ таі есте слі о алѣ прічинѣ tainikъ, каре пз се сазне дпдеоште, Трітвіратвѣлѣ пострѣ adikъ a deckopерітѣ ші а-чеса, къ кътева фамілїи боерештѣ аѣ треквтѣ дп тайнѣ да папі-тъшіе, еаръ капълѣ леци ачестора оѣтѣ D. Коостаке Росеті ші Брѣтепї къ Флорештї ші къ Гръдиштенї. Аота побе оь ші фіе о-тінчкъ образнікъ, даръ пептре ачеса ліпскапалѣ каре дп трече-реа са не да Opadia a zicѣ вълдікы впнатѣ de аколо: Dóшпе таікъ пречестъ ферештепе de Пана mi de neamцвлѣ, тотѣ авѣ шаре фрептате. Ші че дпкобче ші дпколо, съ пз таі калче пічі звѣдѣ арделеанѣ дп цера побогръ, къ пічі впвлѣ пз е ботезатѣ дпъ леце, къ тотѣ еї съптѣ прічинѣ de рошъпї се стрікаръ къ гречії ші къ шѣскалії пъпъ да къдіте, ші пічі попіл ортодоксілоръ de а-коло пз се дпбракъ ка аї поштрії ші вълдікылѣ лоръ аѣ тіпврітѣ тотѣ бівліа папіотъшаскъ, еаръ пз не чеа крещітіеаскъ а Dz. Xeliade, къ Dn. Xeliade кътѣ а шеозтѣ да Париc шіа пердѣтѣ тітѣ ілксіоніе, еаръ вълдіка лоръ пз шіаѣ пердѣтѣ ілксіоніе. Ші апol de че съ ia арделенїї пжіпea din гѣра кошілоръ поштрії къмъ аѣ дзато фапаріоцїї одатъ, къмъ о iaѣ ші акта. —

Даръ шъобріле челе тълтѣйтѣре але трізмвіріоръ поштріе
п'аќ съ се опрѣскъ пътai ла атъта.

Дп тінерішес шкөлелорд о'а дпкізіатд о апархie, першінде ші о несозыпера че п'яші таі аре альт шілдз дп тобъ Европа; таі шылдзі школарі тергіл ла школь піштаі кәнділ де плаче лорд, знеорі рұмжан күте о класъ дптрéгъ пе акасъ; алтеорі пз ласъ дп школь пе профессордайл каре пз де плаче, ші таі дп скрятд ғибнұцареа человорд таі шылдз есеге пшшаі пердепе de време; аша о'а кіңзітіл, къ тоуді чеі бұтотъшаді съ се дпролезе la шілдішіе ші съ се трітімъ дп Бъсарабія, пептран ка съ се кәркүде цепа дөлел, еаръ пе алшіл съ'i dea ла коръбій. —

О съмъ de кългърі аз днвъдатѣ ші еі літба фрапцезъ ші аз днчептѣ съ чітескъ ла кърді папіотъшешті. Ефоріа шкблелорѣ, каре дн тотъ Вадахіа пъ таі поте афла зпѣ сінгврѣ катіхетъ пе-
въпітѣ де врезиѣ ересѣ, ва тіжлоци а се реашеza пе кърді чеп-
съра къратѣ ръсѣскъ, прекът а таі юстѣ дн тъпіе do-
тъпълѣ Марковіч, еаръ кългърії карій ворѣ четі кърді папіотъшешті
съ се кафтедріескъ.

Фіндкъ вші din пътжптеї с'аѣ ѧпсѣратѣ ші аѣ лгатѣ па-
пістъбічо, пърітеле шітрополігълъ съ'ї deсnарцъ, eаръ de nъ,
і с'аѣ прегътітѣ калеа прітаре да патріархія Царіградылі. . . —

Пъшкители кари цинк къте дозъ певесте, зпа de лецеа кре-
штиескъ аичи до церъ, саръ алта папистъшбикъ до Парио сеъ до
Италия индева, съ'ши пергъ тоте авериле, дакъ нз воръ пъръсі пе-
реваста папіотъшбикъ.

Ор'є тъсврі се ворѣ таі лга ұппотріва үпіацілөрѣ ти а
въроаніяорѣ din apdealѣ ны воіз лінсі а въ ғашгінда din време
ди време.

Лордаке Бібікоғ

Лп 26. Августъ к. в. пѣ треквѣ Мареле Прічіпе алѣ Рсіеи Константінѣ, фратоле съверапълѣ пріп Галаці, зnde десваркъндѣ дінтр'зпѣ вапорѣ пе айтѣ, фѣръа еши пе църмі ое дѣсѣ кѣтъръ Biena. Вомѣкъ ведѣ че ворѣ скріе фоіле мајаре decpre т. ачестѣ ѿспе ші intenziопїе лї дѣкъ е adевератъ штіреа dipéotъ, че о прімірѣнїи дела Галаці. —

Пошта din зрътъ.
Dieteta Трапцівапіе! Дзпъ тóте къте штімъ decspre
кварцевълъ рескріптълъ днпърътескъ до прівінца dietet Трапці-
вапіе! ші decspre тареа детермінъчкпе а Mai. Саде, къ тóгъ а-
тжареа пъблікъчкпе актелоръ ачестора, нз не mai потенълъ dndoi,
къ Andeauхія въ авé пасie врео бъ съпътствї dietet ші къ dietet

ва авб днайште de тóтё а яза да дескателье 4 проносіцізпі ре-
шешти.

1. Мартікълареа пацікнел рошъпе ші а копфесікнел гр. ръ-
съртепе de acemenea дндрептъдіте къ челеалте пацікнел ші коп-
фесікнел.

2. Алеңеріле оғісілердің кардиналі: къпчеларің, губернаторлардың ші консілярі губерніалы ш. а.

3. Тръстите на сепаратъд империя, ши

4. Ізарея її поетріктарє а ұлтоткірілоръ de лісъ ұп прівінца фрептвасі чівілд ші кріміналд чөрғте де ұлкіштареа ұш-прецізрълоръ.

Литресареа звіснел Апдоаласі къ Унгарія аѣ рѣтасъ афаръ не към ведемъ din пропозиціїл е рец.

Атжта штімѣ пъпъ ұп тиңетелд де фадъ decoupe війтіреа dietъ не 1әнпгъ челеа пывліката ұп пәтърелд трекетд.

Деіті тімпвялд експртъ претинде серіосітате ұндоітъ. Акшт са-
ръш ворð еши пашібіле кк програтелө сале ән публікъ, кашъ ән

че форма съ се пёрте фацъ къ dieta, че съ претиндъши съ а-
пере аколо? къщъ съ'ші форшезе ші елгите интереселе сале дн
парте ші челе ценерале патіотічне дн комзпд? ші спре скопыл
ачеста че di чіліпъ арѣ фі таї акошодатъ днпреізъръріорѣ,
пептркка къ о гэръ ші къ о іпішъ съ контрізіе тоці кітшці ла
днпшешеіеpea дрептвзіи політікѣ егалѣ ші асекхареа інтереселорѣ
че требзіе оъ різреze din тражсзл? — Dékъ вреодатъ, апоі а-
къста е тішпвлѣ, ка фіекаре дн съпценія консчіппеі сале се кон-
лакре din ръопктері спре а Фері пацізпеа де оріче дескінтрі стрі-
къбсе сеѣ де ляпте кіарѣ ші днпtre партide, каре с'арѣ потеа
паште din сіверсітатеа оціпізпіорѣ апърате къ чербічіе. — Unde
е ла тіжлокѣ ляпта пептрѣ біпеле комзпд алѣ патріеі ші алѣ па-
ціпеі, аколо партіделе тічі требзіе съ се плече ла хотържіе
таюорітъції. —

Тотъ асемпенеа програме ворѣ єші пѣ шал пептре овсер-
вареа дирекціонеі челеі шай татвре ѣп цепералѣ, фадъ къ диета,
чи ші алтеле фадъ къ алецеріеі депѣтацилорѣ ла діетъ. — Съ
побѣ, ка тѣлічіалітъціе, комітателе ші скажелѣ съ дѣе варыш
де о парте інетрѣкцію пе de съсѣд пептре подѣлѣ алецеріеі ші съ
прочѣдѣ, ка ші ѣп ѣнграпія, дыпъ леділе лорѣ de маі ѣнпайтѣ;
че ва фаче атъпчі рошъпѣлѣ, дѣкъ пѣ ва фі de тїшпгрій провъ-
зятѣ къ програма агенделорѣ сале по васеа легаль:

Ком? къндѣ съші факъ рошъплѣ реклашърile , дѣкъ ва фі
ескісѣ сеѣ бітатѣ къ душелъторіе dela дрептлѣ алецерei ? къндѣ
ва афла опосідїпі терорісътбре къ аргаштепеле фокошелорѣ, квш
съ душъплѣ ти Сатылѣ шаре ші не аіреа, сеѣ къндѣ пічі къ
о'арѣ душреба чинева, дѣкъ аре сеѣ нѣ аре дрептѣ de a мла пар-
те да алецеріе de дептадї , към о пъціръ талці ші къ окасі-
пна реставръреі сказелорѣ ші комітателорѣ . — Към съ не къ-
поштем? , съ не душпърдїтѣ бърбацї de тітпвріз ? карї съ іеё
парте да прелішпареле ші фіналеле алецерілорѣ ? към ші къндѣ
аре а оъ душъдоша чинева, каре unde ? ка съ нѣ фіз петрекѣтѣ
къ ведереа — нееїндѣ къпоскѣтѣ, към о пъціръ атъція ? Към съ се
ферѣскъ попорзлѣ де душелъторії ка съші путь конкреде ре-
спептапца інтереселорѣ пътai да върбацї браві ші солізї , карї нѣ
тръєсокѣ пътai пептг cine , чі пептг паціпе ші патріз ш. а.
ш. а. Viderint !!

Брашовъ 18. Септ. Domnile Pedactoră! Газета Трансилванiei № 69 кырпинде съптъ фірма Папайотъ N. въл артиклъ din Сибілъ 12. Септ. а. к. дн коптра школеі гречешті din Брашовъ, пріп ыртаре ші дн коптра adminіstrациеі ачестеі школе. — Ноi па аветъ опреа а кыпште пе вредікълъ овторъ алѣ ачелъ артиколъ, ші тогъ deodatъ ціпетъ de непогрівітъ къ опреа постъ чеа пиль акыт біне пъстратъ а ръспондентъ да фалсамъ ші шаліціосълъ кырпине din елъ ші а пе лъса дн врео диспакъ сеакъ къ отъ иекзпоскътъ; дисъ деклъръшъ дн цепере ачелъ артиколъ de о інфамії ші тікълъсъ шіпчыпъ, каре ціптеазъ а днегрі обштеа постъ съптъ чоркъштъпциеле de акыт днайптеа ачеі пърці а по-пълдіеі, каре съ інтересеъ пептръ лъкъръле комыпе, ші deосеебітъ шкоюаре, ші респіпштъ тóте арътъріе зісълъ артиколъ песте тогъ ші сінгратікъ, фіндъ конвіпші, къ ачестеа саб пъгътъ паште пъшал din капълъ зылъ отъ din категорія ачелора, че какътъ пріп асеменеа клеветірі съ добжндесктъ вре въл фодосъ пептръ сіне.

Кваторії бісерічії гречешті.

Оръштиъ, 15./3. Септ. Шtie въпълъ Downtnezebъ челъ пръea пътернікъ, къмъ, — de къпринсъл епістолеі Есч. Сале D. архіпъс-таріл Andr. Б. de Шагъпа кътръ Котесълъ съсескъ Б. Салтен швблікатъ in „Ост ші Вест“ с'аѣ лъцітъ ші in юїптвлъ ачеста шаі къ івзала фъкцервлъ пъпъ кіарѣ ші la de ачеіа, карі п'оѣ къргърапі — прекъм ші челъ alѣ Ексеl. Сале D. Мітрополітъ кътръ гъбернз. — Ачеста есте обіектълъ de чеа шаі пълкътъ meditъчное а тъгърорѣ роmъпілорѣ dela челъ шаі тъпърѣ пъпъ la челъ шаі бътъръп.

Тотъ ошълъ де омене дши въдеште фър' де ніч о ресервъ,

чea mai mape a c'a ваквріе, пептрз къ, къ ачеа епіотоль ші ачелъ актъ саъ респінсъ, ре'нфрънсъ ші сферъматъ дін каламнії іппіерата ваъ — че се ашезъ де комесъ ші тацістратъ дін Сібіз ші де алділ дін алте локврі, не каре алеи съ се путь zidi пърете де а не мал еккіде дела есерчареа дрентылі пострз констітўціоналъ — ші аста къ о търіе, не каре пътіл дела бърваді тарі ai нағіспеі, къмъ съптъ ші Есч. Сале, е къ пътіндъ а о аштепта.

Нағіспеа ромънъ, каре е ферічігъ де а азé in фрънте аст- фелъ de бърваді отъріді де а се сакріфіка пептрз ea, нъ пόте фі пічі кіаръ прін астділ ші тахіпърл маі тълтъ съшіатъ. Дзмнеезъ съ не дитърэскъ дін яхта чеа дрентъ ші леаль!

Мэръшіз-Датъшз 4. Септ. 1861. Привокаре пъвікъ. Інкъ in 26. Апріліе 1861 а тръмісъ съвскрісвъ спре дільвогъціреа превітвілі пострз таъзъ паджоналъ din Блажів npin domnulz потарів din Тізр Фръцілъ маі тълділ пъті романі ші алте скъле спре admansarea да преа опората дірекціоне үімнасіаъ; — ділсъ пе- пъблікъндасе пъті ақтма прін жұрналеле романе пріміреа аче- отора din партеа съссызміті дірекціоні, прін ачеаста есте про- вокатъ dn. Фръцілъ, а се ледітіміа десураe admansarea ачелораші пъті ші скъле да пріон. дірекціоне үімнасіаъ din Блажів.

Ioanne Marçinianъ.

Bei siu, 12. Septembre 1861. Pana aci amu trecutu cu ve- derea scirile respondite prin Gazete despre causa unoru profesori gim- nasiiali de aice; inse dupa ce prin incordarea mai multora lucrului acestu privatu, fundatu pe referintie curatu scolastice, nu sciu d'in ce felu de puntn de vedere, trece a fire causa nationala, si din privint'a aceast'a v-consistoriu de Oradea mare inaintea publicului se face su- spiciozu despre principie antinatiunale: dreptu aceea 'mi tienu de de- torintia strinsa alu rugá pre o. publicu romanu, cá de aci inainte se aiba bunataate a'si depune grijea de a tractá caus'a aceast'a neinsem- nata, cá natiunala, care dupa o logica cópta si o tactica fina remanea mai bine restrinza intre parentii scóleloru fara compromiterea unua séu altuia, mai alesu a v-consistoriu, nepotendu acesta a incurge mai multu in caus'a numita, decatu precum voiescu insusi dn. profesori: Reintre- girea corpului profesoralu dupa retregerea unui séu altui profesorul dela postulu seu si altumentrea neaplecatu spre acela, nu vedu, cum pote se strice gimnasiului séu natiuneli. Subscrisu: Teodoro Kövari, directoru gimnasialu.

Bihorу, 20. Augustu 1861. (Urmare din Nru trecutu.

III. „Mai incolo s'au introdusu o тѣpsa de 420 f. v. a. platinda de acelu bietu teologu, care aru cutedia a se casatori cu o fіica déмna de preotu din cele 3 diecese romane. — Aici пóte eschiamma тóta die- ces'a — de nobis, sine nobis, ca-ci fora se sia provocata preotimea din тóta distripte, cá se-si deie opiniunea s'a, au disu unu corifeu sic volo, sic iubeo, si s'eу facutu.“ —

La calumni'a aceasta din patima scrisa totu omulu de omenie se turbura, si nu sciu ce v'au miscat, cá se scrieti in publicu asia min- ciuni grosolane. — Nu scii D. ca inainte de ce s'ar si infiintiatu sta- tutulu acestu diecesanu s'au provocatu тóta diecesea se-si dea parerea sa, (vedi circulariul episcopescu ddto 22. Nov. 1855, Nro 1352/760;) si cumu poteti dice D-vóstra, ca de nobis, sine nobis? — preotimea in тóta distripte adunandu-se au votatu infiintarea statutului diecesanu, si cele mai multe nu 400 f. m. c. ci 600 f. 800 f. m. c. — si din 20 de distripte 17 au votatu pro-, si numai 3 districte au votatu mai pu- cinu de 400 f. si asia majoritatea invinghendu, statutulu s'au infiintatu prin тóta preotimea diecesei Oradane. —

IV. Dici D. corespondinte, ca preotimea de mai bunu principiu s'au persecutato, „cà e cunoscutu publicului catu amu patimitu pentru calugarismulu unoru barbati, caroru li-sau datu potere a deschide si inchide portile cele de feru. — Fórtne ne miramu, ca de patimile si meritele D-vóstre publiculu scie, éra diecesa nu scie, si nu suntu cu- noscute meri ele D-vóstre, pentru care se sii patimitu de calugarismu; inse decumu-va D-vóstra s'au deschisu si inchisu portile de feru, cre- deme, ca nu pentru aceea, ca ai fostu nationalistu bunu, ueci ca ai avutu principii bune, — fora pentru altu ceva; ca preotimea de prin- cipiu bunu si nationale nu se persecutéda, fora se tiene in onore de guverniulu diecesanu Asia dara пóte ca meritele Dnii-vóstre suntu nesce- misterii, care minte omenéasca nu le пóte cuprinde. —

In urma D. primeșce dela mine aceea indreptare amicabile, ca scriindu ce-va, se scrii lucru dreptu, si fora patima, — se me credi D-meu, ca in tempulu presinte unii dintre romani, se cugeta pe sine a fire fórtne zelosi nationalisti, si romanii buni cautandusi meritele, ce le aducu pe altariulu natiuniei in calumnii asupra mai mariloru sei, ne cugetandu in ante, ca in locu se foloséasca natiuniei, potu se strice multu. — Eu inca poftescu sinodulu, si poftescu totu clerulu, — dar, nu cá se facemu recriminatiuni, fora se ne consolidam, — si se ne

consfatuim de acele obiecte, care potu se aduca sericie S. Beserice si natiunei romane. Nutrimu aceea sperantia, ca Excellentia S'a re- staurandu si sanitatea, si reintorcandu-se acasa, se va griji cá unu Pa- rinte adeveratu a face destulu dorusteleloru fiiloru sei —

Cine e de vina, ca Biharenii au devenit la cea mai compatimi- тore stare? Voi respunde mai pe largu de alta data, decumua Pre- stimatulu D. Redactoru va ave bunatate a primi deslucire in acésta privintia in colónele Gazetei.*)

Fabiu. Cunetatore.

*) Vomu primi totu, ce deservesce spre chiarificarea starei lu- erului si a opinioñiloru, numai se simu scurti, cu pucine cuvinte se dicem multe, ca colónele ne suntu strimte.

Red.

Nro 6016 1861.

PUBLICATIUNE

In 23. Septembrie a. c. s. n. intr'o luni la 9 óre in antea pran- diului se va da in arenda in cas'a sfatului de aicea in sal'a siedintielor comunitatei regalele si posessiunile comunale din locurile odinioare su- puse cetatei, Apátza, Krizba si Ujsalú, constatorie din edificiuri de lo- cuire si economia, pamenturi precum si din dreptulu de carciumaritu pe 3 ani si adeca dela 1-a Noemvrie 1861 pene la ultima Octomvrie 1864. Doritorii se se provédia pentru arenda din Apatza cu unu vadiu de 190 f. din Krizba de 320 f. si pentru cea din Ujsalú cu unu vadiu de 170 f., precum si cu documintele trebuintiose spre assigurarea aren- dei platinde pe unu anu si adeca in Apatza de circa 1900 f., in Krizba de 3200 f. si in Ujsalú de 1700 f., si se se infaciosedie in diu'a susu numita in cas'a sfatului.

Condiñiunile arendeи se potu vedea si inaintea licitatiiunei in órele ordinarie in cancelari'a magistratului.

Brasiovu in 31. Angustu 1861.

Dela magistratulu cetatei si alu districtului.

CONCURSU.

Pentru cuprinderea postului de medicu cercualu cu unu salariu anualu de 400 f. v. a. si a unei mósie cu 80 f. v. a. in comitatulu Zarandului se deschide concursulu pana in 15. Octomvrie 1861. —

Cei cari voiescu a occupa posturile susunumite au de a asterne rugarile cu diploma, asisderea adeverintia atatu despre qualificatiune catu si despre cunoştiñia limbei romane si magiare in terminulu susu pusu la officiulu comitatensu alu Zarandului in Baia de Crisiu.

Din sedint'a comitetului comitatensu in 3. Iulie 1861.

Dr. Sig mundu Reichenberger, fisicu comitatensu.

CONCURSU.

La scóla nationala romana, principale, nou infiintata, cu 4 clase, din targulu Dobra, se deschide Concursu pana in 20. Sept. a c. s. v. pentru I-a si a II-a clasa, cu unu salariu anualu de 400 florini v. a. de clasa. —

Doritorii, de a occupa vre unulu din acestea posturi, au de a se adresa catra Eforia scolară din Dobra :

1. Cu atestatu, cumea e de origine romana.

2. Cu testimoniu, ca au absolvatu celu puçionu gimnasiulu inferioru.

Se cere, cá unulu se ciba pre lunga limba romana, cunoştiñia limbei germane, si altulu a cei magiare.

Cei ce voru ave cunoştiñia tipicului, si cantariloru vocale, voru ave intaietate.

Eforia scolară.

CONCURSU

deschisu pentru 2posturi de inviatatori elementari in Aradu, dintre cari unulu in Orasiu e provedintu cu salariu de 400 f. v. a. si pentru cortelu 59 f. 6³⁶⁰/₁₆₀₀ lantiuri de pamentu catastral, si pentru incal- diřirea scóleli 6 stangini de lemne; altulu in suburbulu Perneava totu cu acela beneficiu afara numai de pamentu. Peste aceste se pote cal- cula si la vreunu venitul dela ingropatiuni. Cine are voia de a com- peti pe unulu dintre aceste posturi, sa'si tramita recursulu; „comunei bisericesci romane din Aradu“ intitulatu sub adres'a lui Joanne Arcossi, presiedintele comunei bisericesci romane, franco, celu multu pana la ultima Sept. 1861 si se demustre pe lunga o purtare morală, o de- steritate de a propune sciintiele in limb'a romana, precum si de a invatia cetire si scriere in limbile ungureasca si nemtieasca.

Крещріле да върсъ ді 20. Сентемв. к. п. стај ашea:

Вал. азст. фр. кр.

Галіні джеръетешти	6 53
Азгевръръ	135 50
Londonъ	136 50
Мипрѣтълъ паджоналъ	80 85
Омігацийе металіче екі de 5 %	67 55
Акцийле вапкълъ	742 —
„ крeditълъ	181 80